
TYÖMINISTERIÖN TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2007

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa työministeriön tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2007 tämän tilintarkastuskertomuksen.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut valtion talousarviosta annetun asetuksen 63 §:n tarkoittamaan työministeriön tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja tuloksellisuuden laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen on suorittanut johtava tilintarkastaja Aila Aalto-Setälä ja sitä on valvonut tilintarkastuspäällikkö, JHTT Väinö Viherkoski. Kirjanpidon tarkastuksessa on avustanut ylitarkastaja Jaana Puhakainen. Tilintarkastukseen sisältyneen järjestelmätarkastuksen on suorittanut johtava tilintarkastaja, JHTT Tuula Laitinen. Näiltä osin tarkastusta on valvonut tilintarkastuspäällikkö, CISA Pentti Mykkänen.

TILINPÄÄTÖS

Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot ja laskelmien tarkastelu

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olennaisilta osin oikein. Valtuuskirjanpitoa on tarkastettu rajatusti.

Bruttobudjetoidulle momentille 34.07.21 (Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta valtion osalta, arviomääräraha) on talousarvion vastaisesti kirjattu yhteistoiminnan tuloja EU:lta ja tukimaksujen palautuksia (yhteensä 58 000 euroa). Lisäksi saman momentin alajaottelulle 34.07.21.3 (Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden oikeusapupalvelut, enintään 505 000 euroa) kuuluvia menoja on tilinpäätöstä valmisteltaessa siirretty muille alajaotteluille (28 000

euroa). Mikäli menot olisi kirjattu oikein, olisi eduskunnan päättämä erä ylittynyt.

Talousarvion toteutumalaskelman tiedot määrärahoista ja niiden käytöstä ovat monelta osin puutteelliset. Tarkastuksessa ei ole voitu varmistua kaikilta osin toteutumalaskelmalla esitettyjen valtuuksien määrä- ja käyttötietojen oikeellisuudesta. Valtuuksia koskevan laskelman tietoja vuonna 2008 uusittavissa olevista valtuuksista ei voida pitää luotettavina.

Tilinpäätöslaskelmat on muilta osin laadittu säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitettävät tiedot on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösanalyysi on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen mukaisesti.

Tuloksellisuuden kuvaus

Toiminnallista tehokkuutta koskevien tietojen sisältöä ja esittämistapaa ja niiden perustana olevaa tuloksellisuuden laskentatointa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältääkö tuloksellisuuden kuvaus olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Tuotosta ja laadunhallintaa koskevien tietojen osalta on tarkastettu, onko suoritteiden määrästä ja julkishyödykkeistä esitetty olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Toiminnallista tehokkuutta kuvaavina tietoina on esitetty kustannustietoja osastoittain eriteltyinä ja henkilötyövuosiin suhteutettuina. Maksullisesta toiminnasta on esitetty kustannusvastaavuuslaskelma, jonka mukaan tuotot olivat 0,2 miljoonaa euroa ja kustannusvastaavuus 101 %. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuudesta on esitetty laskelma, jonka mukaan tuotot olivat 1,2 miljoonaa euroa ja kustannusvastaavuus 95 %.

Koska tuloksellisuuden kuvauksessa ei ole esitetty taloudellisuuden ja tuottavuuden tunnuslukuja tai kustannus- ja henkilötyövuositietoja tehtävittäin tai tulosalueittain eriteltyinä ja koska maksullisen toiminnan sekä yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma sisältää olennaista epätarkkuutta, ei toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voida pitää oikeina ja riittävinä.

Tuotoksesta ja laadunhallinnasta esitettyjä tietoja suoritteiden määrästä ja julkishyödykkeistä voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyysissä ja tarkastettu kirjanpidon, valtuuskirjanpidon ja tuloksellisuuden laskentatoimen tarkastuksen yhteydessä sekä työhallinnon maksullisen toiminnan tarkastuksessa sekä Wepa 2007 -järjestelmään kohdistuneessa järjestelmätarkastuksessa.

Määrärahasuurannan, tuloksellisuuden laskentatoimen, valtuuskirjanpidon ja tietojärjestelmän sisäisessä valvonnassa on tullut esiin puutteita, joiden johdosta työ- ja elinkeinoministeriön on syytä ryhtyä toimenpiteisiin.

Työ- ja elinkeinoministeriön tulee kiinnittää huomiota talousarvion toteutumalaskelman esittämiseen määräysten mukaisella tavalla. Valtuuksien hallinnointi ja valtuuskirjanpito tulee järjestää valtion talousarviosta annetun lain 10 §:n edellyttämällä tavalla.

Työministeriön määrärahojen ja valtuuksien jakopäätöksissä on todettu puutteita. Ministeriön menettely on johtanut puutteisiin myös TE-keskusten tilinpäätöksissä. Työ- ja elinkeinoministeriön tulee kiinnittää huomiota määrärahojen ja myöntövaltuuksien jakopäätösmenettelyihin.

Työministeriö ja sisäasiainministeriö ovat allekirjoittaneet kesäkuussa 2006 sopimuksen, jonka mukaan ne vastaavat siitä, että rakennerahastokaudella 2007-2013 on käytössä vaatimusten mukainen tietojärjestelmä Suomessa toteutettavien rakennerahasto-ohjelmien seurantaan ja hallinnointia varten. Sopimuksessa on sovittu myös työnjaosta ja kustannusten jaosta sekä sopimuksen voimassaolosta siten, että järjestelmien aktiivinen käytettävyys varmistetaan vuoden 2017 loppuun asti. Vaikka tietojärjestelmät on tarkoitettu ohjelmakauden 2007-2013 varojen hallinnointiin, ne eivät ole vielä toimi.

Oman tuotannon hankkeiden hallintaan haetaan edelleen ratkaisua, joka varmistaisi oman tuotannon hankkeissa toteuttajan ja rahoittajan projektikirjanpitojen erillisyyden. Ratkaisun puuttumisen vuoksi työvoima- ja elinkeinokeskusten (TE-keskukset) työvoima- ja yritysosastot eivät ole voineet tehdä hankkeita TE-keskuksiin tulleista hakemuksista.

Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuman sisältöön tulee kiinnittää huomiota.

HALLINNONALAN OHJAUS

Työ- ja elinkeinoministeriön tulee selvittää EU-varojen käytöksi kirjattujen palkkamenojen tukikelpoisuus TE-keskuksissa. Menettelyihin voi sisältyä tukikelpoisuusriski.

TE-keskusten tuloksellisuusraportoinnissa on todettu puutteita maksullisen toiminnan kannattavuustiedoissa erityisesti maksullisen kuntoutuksen tietojen esittämisessä. Työ- ja elinkeinoministeriön tulee osaltaan varmistaa, että TE-keskukset voivat kattavasti raportoida oikeat ja riittävät tiedot tuloksellisuudesta tilinpäätöksissään.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä määräyksiä on noudatettu lukuun ottamatta tuloksellisuuden laskenta-toimen järjestämistä valtion talousarviosta annetun lain 16 §:n edellyttämällä tavalla ja bruttobudjetoidulle momentille 34.07.21 (Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta valtion osalta, arviomääräraha) kirjattuja tulou-tuksia (58 000 euroa). Lisäksi valtuuksien hallinnointi ja valtuuskirjanpito tulee järjestää valtion talousarviosta annetun lain 10 §:n edellyttämällä tavalla.

ILMOITUSVELVOLLISUUS VALTIONTALouden TARKASTUSVI- RASTOLLE

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen työ- ja elinkeinoministeriön tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 29.8.2008 mennessä, mihin toimenpiteisiin ministeriö on ryhtynyt valtuuksien hallinnoinnin ja valtuuskirjanpidon osalta sekä rakennerahastohankkeiden hallinnoinnissa käytetyn järjestelmän puutteiden osalta.

Ylijohtaja

Marjatta Kimmonen

Johtava tilintarkastaja

Aila Aalto-Setälä

TIEDOKSI

Eduskunnan tarkastusvaliokunta
Valtiovarainministeriö
Valtiovarain controller -toiminto
Työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamo
Työ- ja elinkeinoministeriön kansliapäällikkö
Työ- ja elinkeinoministeriön alivaltiosihteeri Wallin
Valtiokonttori